

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยใช้ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ปีการศึกษา 2551 เป็นหน่วยวิเคราะห์ และให้ครูเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีวิธีดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดกระทำข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่จริงใน ปีการศึกษา 2551 จำนวน 401 โรงเรียน จำนวน 5,415 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง เกรจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 359 คน (ยุทธพงษ์ กัวยวรรณ. 2543 : 75) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster or Area Random Sampling) โดยการจัดกลุ่มตามขนาดของโรงเรียนเป็นเกณฑ์ กำหนดสัดส่วนตามขนาดของโรงเรียน คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่

3. กำหนดขนาดของโรงเรียน แบ่งออกเป็น 3 ขนาด โดยยึดเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

- 3.1 โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียน 1 – 120 คน
- 3.2 โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียน 121 – 300 คน
- 3.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียน 301 คนขึ้นไป

4. กำหนดกลุ่มตัวอย่างของแต่ละโรงเรียน โดยวิธีเทียบสัดส่วนระหว่างประชากรแต่ละขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ในแต่ละอำเภอ

5. สุ่มรายชื่อโรงเรียนในแต่ละขนาดจากบัญชีรายชื่อที่เตรียมไว้ ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random) โดยวิธีการหยิบสลากมาเท่ากับจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดในแต่ละขนาดโรงเรียนของแต่ละอำเภอ ทั้ง เขต 1 และ เขต 2 เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ประกอบด้วย

1. คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน
2. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลค้างนี้เป็นแบบสอบถามการรับรู้ของครูเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตำแหน่งหน้าที่ในงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครู โดยวิเคราะห์มาจากแนวคิดของนักวิชาการ/หน่วยงานทางการศึกษา มีข้อคำถาม 50 ข้อ มีลักษณะเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำแนกตามตัวแปรได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านวิสัยทัศน์และความคิดสร้างสรรค์	จำนวน 10 ข้อ
2. ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร	จำนวน 9 ข้อ
3. ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ	จำนวน 10 ข้อ
4. ด้านการอุทิศตนและเป็นตัวอย่างที่ดีในการทำงาน	จำนวน 8 ข้อ
5. ด้านความเป็นประชาธิปไตย	จำนวน 7 ข้อ
6. ด้านมนุษยสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน	จำนวน 6 ข้อ

โดยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 103) ดังนี้

- 5 หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีการแสดงออกมากที่สุด
- 4 หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีการแสดงออกมาก
- 3 หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีการแสดงออกปานกลาง
- 2 หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีการแสดงออกน้อย
- 1 หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีการแสดงออกน้อยที่สุด/ไม่แสดงออก

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูซึ่งปรับปรุงมาจากแนวคิดทฤษฎีปัจจัย 2 ประการของ เฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg's Two Factor theory) มีข้อคำถามทั้งหมด 53 ข้อ มีลักษณะเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำแนกตามตัวแปรได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านความสำเร็จของงาน 5 ข้อ
2. ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ 5 ข้อ
3. ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน 5 ข้อ
4. ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ 5 ข้อ
5. ด้านความรับผิดชอบ 5 ข้อ
6. ด้านนโยบายและการบริหาร 5 ข้อ
7. ด้านการปกครองบังคับบัญชา 3 ข้อ
8. ด้านความสัมพันธ์กับบุคลากรในโรงเรียน 5 ข้อ
9. ด้านการเป็นอยู่ส่วนตัว 2 ข้อ
10. ด้านเงินเดือนและสิทธิประโยชน์ 5 ข้อ
11. ด้านสภาพการทำงาน 5 ข้อ
12. ด้านความมั่นคงปลอดภัยในการทำงาน 3 ข้อ

โดยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 103) ดังนี้

- 5 หมายถึง ครูมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ครูมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานระดับมาก
- 3 หมายถึง ครูมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ครูมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานระดับน้อย
- 1 หมายถึง ครูมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานระดับน้อยที่สุด/ไม่พึงพอใจ

การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องแล้วนำผลการศึกษามาปรับปรุงเครื่องมือภายใต้แนวคิดคำปรึกษาหารือของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
2. ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยปรับปรุง ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบปรับแก้ตามรายละเอียดของตัวแปรที่ได้นิยามไว้ในบทที่ 1 โดยผู้วิจัยเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโท จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่จบการศึกษาด้านบริหารการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ด้านการนิเทศการศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้บริหารการศึกษา
3. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูในโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย จำนวน 30 คน
4. นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) หาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ. 2542 : 212) ได้ระดับความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา = 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ส่งถึงผู้บริหารโรงเรียนในแต่ละอำเภอ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ผ่านระบบการรับ-ส่ง หนังสือของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ให้กับโรงเรียนต่าง ๆ ทุกอำเภอ
4. ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2552 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2552

การจัดกระทำข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจัดกระทำข้อมูลที่รวบรวมได้ตามลำดับดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือวิจัยแต่ละฉบับ
2. ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับเครื่องมือการวิจัยแต่ละชุด
3. จัดทำตารางแจกแจงคะแนน (Tally sheet) เพื่อกรอกคะแนนให้สอดคล้องกับแผนการวิเคราะห์และระเบียบวิธีทางสถิติที่ใช้
4. นำข้อมูลดังกล่าวไปคำนวณหาค่าทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยในการจัดกระทำข้อมูลและเลือกโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลโดยดำเนินการตามระเบียบทางสถิติดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน ตามการรับรู้ของครู วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ถือว่าค่าเฉลี่ยคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลตกอยู่ในช่วงของคุณลักษณะใด แสดงว่าคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครูเป็นแบบนั้น โดยผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายความว่า	คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครูอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายความว่า	คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครูอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายความว่า	คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครูอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายความว่า	คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครูอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายความว่า	คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครูอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. แบบสอบถามตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในการวิเคราะห์ถือว่าค่าเฉลี่ยคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลตกอยู่ในช่องใดแสดงว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูเป็นเช่นนั้น โดยผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง	ครูมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง	ครูมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง	ครูมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง	ครูมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง	ครูมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในระดับน้อยที่สุด

4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนตามการรับรู้ของครูกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การตีความหมาย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ เพียร์สัน (ยูทพงษ์ กัยวรรณ. 2543 : 161) ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนตามการรับรู้ของครูกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ระหว่าง	.01-19	มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ระหว่าง	.20-39	มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ระหว่าง	.40-59	มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ระหว่าง	.60-79	มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ระหว่าง	.80-1.00	มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก